

Institut lázeňství a balneologie zmapoval zdravotní gramotnost obyvatel lázeňských měst. Studie ukazuje potenciál, který zatím není plně využit

17.8.2026 - Jitka Čmoková | Krajský úřad Karlovarského kraje

Institut lázeňství a balneologie v. v. i. realizoval rozsáhlou studii zaměřenou na zdravotní gramotnost a kvalitu života obyvatel lázeňských měst Karlovarského kraje. Výzkum probíhal v Karlových Varech, Mariánských Lázních, Františkových Lázních, Jáchymově a Lázních Kynžvart a do finální analýzy bylo zahrnuto 918 respondentů.

Studie se zaměřila na obyvatele měst, která jsou dlouhodobě spojována se zdravím, prevencí, léčbou a péčí o kvalitu života. Právě rezidenti lázeňských měst však dosud stáli spíše mimo hlavní pozornost výzkumu. Lázeňská města bývají nejčastěji vnímána jako místa léčby a rekreace pro pacienty a návštěvníky, zatímco otázka, jak toto prostředí působí na každodenní život místních obyvatel, zůstávala méně prozkoumaná.

Cílem studie bylo proto zjistit, jak obyvatelé lázeňských měst pracují se zdravotními informacemi, jak hodnotí své fyzické a psychické zdraví, jakou míru subjektivní pohody vykazují a zda využívají zdravotně podpůrný potenciál prostředí, ve kterém žijí. Výzkum zároveň sledoval, jak zdravotní gramotnost souvisí s důvěrou člověka ve vlastní schopnosti zvládat náročné životní situace.

„Lázeňská města mají mimořádný potenciál nejen pro návštěvníky a pacienty, ale také pro své obyvatele. Studie ukazuje, že tento potenciál není možné chápat jako samozřejmost. Samotná existence lázeňské infrastruktury ještě neznamena, že ji místní obyvatelé aktivně využívají nebo že se automaticky promítá do vyšší zdravotní gramotnosti,“ uvádí ředitelka Institutu lázeňství a balneologie Alina Huseynli.

Jedním z hlavních zjištění je, že dostatečné úrovně zdravotní gramotnosti dosáhlo 45,6 % respondentů. Více než polovina dotázaných, konkrétně 54,4 %, vykazovala problematickou nebo nedostatečnou zdravotní gramotnost. To znamená, že významná část obyvatel má obtíže při vyhledávání, porozumění, kritickém posuzování nebo praktickém využívání zdravotních informací.

Značná část místních obyvatel využívá lázeňské služby jen velmi omezeně. Během posledních dvanácti měsíců nevyužilo žádnou lázeňskou proceduru ani službu ve svém městě 38 % respondentů. Dalších 24,2 % uvedlo, že tyto služby využilo pouze jednou až dvakrát ročně. Téměř dvě třetiny obyvatel tedy využívají lázeňské možnosti minimálně nebo vůbec.

„Výsledky ukazují určitý paradox lázeňských měst. Lázeňství je součástí identity regionu, jeho ekonomiky i veřejného obrazu, ale pro část místních obyvatel zůstává spíše kulisou než běžně využívaným zdrojem podpory zdraví. To je důležitá informace pro další rozvoj preventivních a komunitních aktivit,“ doplňuje ředitelka ILaB.

Studie tak přináší důležité poznatky pro veřejnou správu, zdravotnické instituce, lázeňská zařízení i další regionální aktéry. Ukazuje, že podpora zdraví v lázeňských městech nemůže být zaměřena pouze na návštěvníky a pacienty. Významnou cílovou skupinou jsou také samotní obyvatelé, kteří v

těchto městech dlouhodobě žijí. S výsledky studie byli mj. seznámeni i zástupci odboru zdravotnictví Krajského úřadu Karlovarského kraje, kteří ji vnímají jako velmi přínosný zdroj dat pro další rozvoj aktivit v oblasti podpory zdraví a prevence v Karlovarském kraji. Oceňují, že přináší komplexní pohled na zdravotní gramotnost a kvalitu života obyvatel lázeňských měst, tedy prostředí, které je pro náš region charakteristické.

„Závěry studie bychom rádi využili také při činnosti pracovní skupiny pro prevenci zdraví, konkrétně v sekci zaměřené na lázeňství. Výsledky studie mohou posloužit jako odborný podklad pro přípravu nových preventivních a osvětových aktivit určených místním obyvatelům,“ uvádí Alena Šalátová, vedoucí odboru zdravotnictví Krajského úřadu Karlovarského kraje.

Studie byla realizována v rámci projektu Centrum lázeňského výzkumu, registrační číslo CZ.10.01.01/00/22_001/0000261, financovaného z Operačního programu Spravedlivá transformace.

(TZ ILaB)

<https://www.kr-karlovarsky.cz/aktuality/institut-lazenstvi-balneologie-zmapoval-zdravotni-gramotnost-obyvatel-lazenskych-mest-studie-ukazuje-potencial-ktery-zatim-neni-plne-vyuzit>